

prima instanță: C. Valah
instanța de apel: N. Vascan, V. Clima, E. Fistican

2r-467/17

DECIZIE

2 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valentina Clevadî
Iuliana Oprea
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Mihail Durnescu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină Agenția teritorială Centru împotriva lui Mihail Durnescu cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și penalității de întârziere

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, fiind acordat termen apelantului pentru înlăturarea neajunsurilor și împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 3 mai 2017, prin care a fost restituită cererea de apel

constată:

La 7 octombrie 2016, Compania Națională de Asigurări în Medicină Agenția teritorială Centru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Durnescu cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și penalității de întârziere.

În motivarea acțiunii a invocat că Compania Națională de Asigurări în Medicină, potrivit legislației în vigoare, este în drept să identifice avocații care se eschivează de la plata primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și să înainteze acțiuni în instanța de judecată pentru încasarea sumei debitoare.

Explică că potrivit informației plasate pe site-ul oficial al Ministerului Justiției, www.justice.gov.md, Mihail Durnescu activează ca avocat în baza licenței nr. 2236 din 7 iunie 2011, fiind fondator al Cabinetului avocatului „Mihail Durnescu”, amplasat în mun. Chișinău str. Belinschi, 32 și se atribuie la categoria plătitorilor primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă care se asigură în mod individual.

Menționează că Mihail Durnescu urma să achite integral prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă în termen de 3 luni de la data intrării

în vigoare a legii fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală pe anul respectiv.

Notează că Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2014 nr. 330 din 23 decembrie 2013 a intrat în vigoare la 17 ianuarie 2014 și prin urmare, termenul de achitare a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă de 4056 lei pentru anul 2014 a fost până la 17 aprilie 2014 inclusiv.

Mai indică că Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2015 a intrat în vigoare la 28 aprilie 2015 și prin urmare, termenul de achitare a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă de 4056 lei pentru anul 2015 a fost până la 28 iulie 2015 inclusiv.

La fel, remarcă că potrivit Ordinului Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nr. 661-A din 23 decembrie 2015 privind fondurile provizorii ale asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2016, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2016, calculată în sumă fixă în valoare absolută ce constituie 4056 lei, urma să fie achitată până la 31 martie a anului de gestiune.

Sușține că potrivit datelor din Sistemul Informațional „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală”, înregistrată cu nr. 000007–001 din 20 august 2013, în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, pe parcursul anilor 2014, 2015, 2016, Mihail Durnescu nu și-a onorat obligația prevăzută de legislație de a achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în termenul legal stabilit.

Menționează că neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală atrage după sine calcularea unei majorări de întârziere în proporție de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere, iar termenul de prescripție extinctivă pentru stingerea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente acestora este de 3 ani.

Relevă că în adresa lui Mihail Durnescu a fost expediat preaviz cu solicitarea achitării datoriei pentru anii 2014, 2015, 2016, iar în pofida faptului că preavizul a fost recepționat, datoriile nu au fost achitate.

Afirmă că Mihail Durnescu înregistrează pentru anii 2014, 2015, 2016 datorie totală în sumă de 14589,44 lei.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 28 alin. (1) lit. f), 57 alin. (1), 166-167 CPC, art. 512, 514, 572-592 Cod civil, art. 22 alin. (1) pct. 2 din anexa nr. 2 la Legea nr. 153-XV din 26 decembrie 2002, art. 4 alin. (2) din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2014 nr. 330 din 23 decembrie 2013, art. 4 alin. (3) din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2015 nr. 74 din 12 aprilie 2015, Ordinul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nr. 661-A din 23 decembrie 2015 privind fondurile provizorii ale asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2016

Solicită admiterea acțiunii, încasarea de la Mihail Durnescu în folosul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a primei de asigurare obligatorie de

asistență medicală pe anii 2014, 2015, 2016 în sumă de 12168 lei și penalității de întârziere în sumă de 2421,44 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 8 noiembrie 2016, a fost admisă cererea de chemare în judecată a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină Agenția teritorială Centru împotriva lui Mihail Durnescu cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și penalității de întârziere.

A fost încasat din contul lui Mihail Durnescu în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2014, 2015, 2016 în sumă de 12168 lei și penalitatea de întârziere în sumă de 2421,44 lei, iar în total suma de 14589,44 lei.

La 6 decembrie 2016, Mihail Durnescu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 8 noiembrie 2016, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau transmiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Mihail Durnescu, s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivată, fiindu-i acordat termen până la 3 mai 2017, ora 15:00 pentru înlăturarea neajunsurilor.

Totodată, a fost explicat că în cazul în care nu va prezenta instanței de apel apelul motivat în termenul stabilit, cererea de apel nu va considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 3 mai 2017, a fost restituită cererea de apel declarată de Mihail Durnescu, în legătură că apelantul nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea din 8 februarie 2017 în termen.

La 2 iunie 2017, Mihail Durnescu a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Mihail Durnescu și încheierii Curții de Apel Chișinău din 3 mai 2017, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de Mihail Durnescu, prin care a solicitat repunerea în termen, admiterea recursului, casarea încheierii de a nu da curs și încheierii de restituire emise de instanța de apel și restituirea cauzei la rejudecare la faza primirii apelului spre examinare.

La 11 iulie 2017, Mihail Durnescu a depus recurs suplimentar.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierile instanței de apel, considerându-le ca neîntemeiate, lipsite de temei juridic, ilegale, adoptate cu încălcarea normelor de drept material și procedural, emise fără cercetare sub toate aspectele, complet și obiectiv a circumstanțelor cauzei.

Sușține că la 3 mai 2017, a depus cerere prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată din 3 mai 2017, pe motiv că se află în concediul medical. Ulterior, din partea instanței a primit informație că cererea lui cu privire la amânarea ședinței de judecată a fost admisă și ședința instanței de apel a fost amânată, iar despre data ședinței va fi informat suplimentar.

Menționează că abia la 31 mai 2017, verificând baza de date a depistat că cererea de apel a fost restituită.

Afirmă că nu a recepționat încheierea de a nu da curs cererii de apel.

Notează că la depunerea cererii de apel a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, însă instanța de apel nu s-a expus asupra demersului.

Consideră că restituirea cererii de apel îi îngrădește accesul liber la justiție.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

După cum denotă actele cauzei, la 6 decembrie 2016, Mihail Durnescu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 8 noiembrie 2016, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii, emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau remiterea cauzei la rejudecare.

Ca consecință, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel, s-a comunicat apelantului că necesită să prezinte apelul motivat, fiindu-i acordat termen până la 3 mai 2017 ora 15:00.

În același timp, s-a explicat apelantului că în cazul în care nu va fi prezentat apelul motivat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

În conformitate cu art. 425 al CPC (în vigoare în momentul pronunțării actului contestat), termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la data pronunțării ei.

Din materialele dosarului rezultă că, copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2017 prin care s-a dispus de a nu da curs cererii de apel declarată de Mihail Durnescu, a fost expediată în adresa ultimului și recepționată de acesta la 11 aprilie 2017, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele cauzei (f. d. 49,50).

Conform art. 111 alin. (1) CPC, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Potrivit art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Drept urmare, raportând la caz prevederile legale menționate în coroborare cu cele constatate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, deși încheierea din 8 februarie 2017, prin care s-a dispus de a nu da curs cererii de apel depuse de Mihail Durnescu împotriva hotărârii primei instanțe, *a fost recepționată de Mihail Durnescu la 11 aprilie 2017*, recursul împotriva acesteia a fost depus de ultimul numai la 2 iunie 2017, prin urmare cu încălcarea termenului legal de 15 zile, care, de altfel, a expirat la 26 aprilie 2017.

Faptul depunerii cererii de recurs în afara termenului legal se confirmă și prin însuși solicitarea recurentului cu privire la repunerea în termen de declarare a recursului, care însă se constată a fi una neîntemeiată, deoarece recurentul nu a invocat niciun motiv plauzibil, în sensul art. 116 CPC, care ar justifica neîndeplinirea actului de procedură în termen și care ar constitui temei pentru repunerea recursului în termen.

Or, din sensul art. 116 alin.(1) și (3) CPC rezultă cert că persoanele care, *din motive întemeiate*, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Astfel, repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

În speță, recurentul Mihail Durnescu motivează depășirea termenului de depunere a recursului prin faptul că s-ar fi aflat în concediu medical, însă fără a prezenta careva probe care ar confirma acest fapt.

Totodată, în susținerea omiterii termenului de prescripție, recurentul indică și faptul că nu a recepționat încheierea de a nu da curs, argument care, de altfel, este în contradicție cu materialele cauzei, or, după cum a fost deja menționat, prin avizul de recepție se atestă cert că recurentul a recepționat încheierea din 8 februarie 2017, la 11 aprilie 2017 (f. d. 50).

Din perspectiva celor expuse, cerința de repunere în termen a recursului urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, fapt ce dictează și respingerea recursului împotriva încheierii din 8 februarie 2017, prin care nu a fost dat curs cererii de apel depusă de Mihail Durnescu, ca tardiv.

Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Raportând la caz aceste prevederi legale, Colegiul reține că Mihail Durnescu, care a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătorei

Buiucani mun. Chișinău din 8 noiembrie 2016, nu a înlăturat neajunsul cererii de apel și nu a depus apelul motivat până la 3 mai 2017 ora 15:00, termen stabilit de instanța de apel prin încheierea din 8 februarie 2017, recepționată de acesta, după cum s-a constatat, la 11 aprilie 2017.

Drept urmare, se constată că Curtea de Apel Chișinău, având la bază prevederile art. 369 alin. (1) CPC, întemeiat a dispus, prin încheierea din 3 mai 2017, restituirea cererii de apel depusă de Mihail Durnescu împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 8 noiembrie 2016, dat fiind faptul că apelantul nu a prezentat, în termenul stabilit de instanța de apel, cererea de apel motivată.

Instanța de recurs va reține ca lipsit de suport argumentul recurentului precum că dânsul a solicitat amânarea ședinței de judecată din 3 mai 2017, însă instanța de apel nu a acceptat demersul dat.

Și asta deoarece, restituirea apelului a survenit ca consecință a neînlăturării neajunsurilor cererii de apel de către apelant în termenul stabilit de instanță, care urmau a fi înlăturate până la această ședință de judecată, dar nu în rezultatul neprezentării apelantului în ședința de judecată.

La fel, se va aprecia critic și argumentul recurentului precum că instanța de apel nu s-a expus referitor la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Or, din conținutul încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, apelantul Mihail Durnescu a fost atenționat doar cu privire la depunerea apelului motivat, iar prin încheierea de restituire a cererii de apel, apelul declarat de Mihail Durnescu a fost restituit nu în rezultatul neachitării taxei de stat, dar ca urmare a neînlăturării neajunsului prin depunerea cererii de apel motivate.

Distinct de aceste constatări, se va reține că Mihail Durnescu, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege.

Această obligație rezultă și din dispozițiile art. 56 alin. (3) CPC, care indică că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Instanța de recurs consideră necesar, la acest segment, de a menționa și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, instanța de recurs subliniază că în cazul în care instanța de judecată a stabilit un anumit termen în care trebuie efectuate acțiuni procesuale, partea care urmează să le execute are obligația de a îndeplini aceste acțiuni în termenul indicat în actul de dispoziție judecătoresc.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depusă de Mihail Durnescu împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 8 noiembrie 2016.

Față de cele ce preced, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că și recursul împotriva încheierii instanței de apel din 3 mai 2017, urmează a fi respins cu menținerea încheierii date.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge cererea lui Mihail Durnescu cu privire la repunerea în termen a recursului împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2017.

Se respinge recursul declarat de Mihail Durnescu împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2017 și încheierii Curții de Apel Chișinău din 3 mai 2017.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2017 și încheierea Curții de Apel Chișinău din 3 mai 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină Agenția teritorială Centru împotriva lui Mihail Durnescu cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și penalității de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valentina Clevadi

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu